

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پزشکی

شیوه نامه نظام جامع ارزیابی فراگیران در حوزه معاونت تخصصی و فوق تخصصی دانشکده پزشکی

مقدمه:

ارزیابی دانشجویان یکی از فعالیتهای اساسی در فرایند آموزشی بشمار می آید و کیفیت آن با کیفیت یادگیری دانشجویان ارتباط مستقیم دارد. ارزیابی مناسب و صحیح می تواند ابزاری مفید برای ارائه بازخورد مناسب به دانشجویان پیرامون نقاط قوت و ضعف های آنها باشد. همچنین نتایج ارزیابی دانشجویان می تواند به مدرسین و مسئولین برای تصمیم گیری های مهم در مورد ابعاد مختلف فرایند یاددهی _ یادگیری کمک نماید. از آنجا که فرایند ارزیابی دانشجو حساسیت و اهمیت بالایی داشته و بخشی اساسی در ارائه خدمات آموزشی در یک موسسه آموزشی کارآمد است تدوین شیوه نامه جامع ارزیابی، یک قدم اساسی در بهره گیری از منافع ارزیابی و ارتقاء هر چه بیشتر آن خواهد بود.

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پزشکی

تهیه کننده:

- دکتر بابک ساعدی معاون آموزش تخصصی و فوق تخصصی دانشکده پزشکی
- دکتر شروین فرهمند عضو هیئت علمی و سرپرست گروه طب اورژانس
- دکتر حجت شیخ مطهر واحدی - مدیر واحد ارزشیابی معاونت آموزش تخصصی و فوق تخصصی دانشکده پزشکی

تاریخ تنظیم: دیماه ۱۳۹۷

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پزشکی

فهرست مطالب:

- ۱- تعاریف
- ۲- تشکیلات مدیریتی و اجرایی و شرح وظایف
- ۳- اصول اجرایی فرایند ارزیابی دستیاران
- ۴- روش های ارزیابی دستیاران تخصصی
- ۵- بازنگری شیوه نامه ارزیابی دستیاران تخصصی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

این شیوه نامه در راستای اجرای آیین نامه نظام جامع ارزیابی دانشجویان در دانشگاه علوم پزشکی تهران برای دانشجویان دوره های تخصصی بالینی تدوین گردیده است.

تعاریف:

الف- دانشکده: منظور از دانشکده در این شیوه نامه دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران است.

ب- معاونت آموزشی: منظور معاونت آموزش تخصصی و فوق تخصصی دانشکده پزشکی است.

ج- دبیرخانه: دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

د- رشته: منظور رشته های تخصصی بالینی پزشکی است.

ه- مقطع: منظور از مقطع تحصیلی منجر به مدرک در سطح دکترای پزشکی تخصصی بالینی است.

و- رشته تحصیلی: منظور از رشته تحصیلی در این شیوه نامه، رشته های بالینی در مقطع دکترای پزشکی تخصصی است.

ز- دوره: منظور از دوره در این شیوه نامه، کل دوره آموزشی هر مقطع تحصیلی است که بین سه تا پنج سال تحصیلی می باشد.

ح- کوریکولوم: منظور برنامه درسی مدون رشته های مختلف پزشکی تخصصی بالینی است که مصوب بوده و در سایت وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی موجود است.

ط- ارزیابی بالینی: منظور ارزیابی با تمرکز بر مهارتها و توانمندیهای بالینی فراگیران است.

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پزشکی

ی-ارزیابی نظری: منظور ارزیابی دانش نظری فراگیران در سطوح مختلف است.

تشکیلات مدیریتی و اجرایی و شرح وظایف

فرایند ارزیابی دستیاران به واسطه همکاری بین معاونت آموزشی و گروه های بالینی مختلف آموزشی دانشکده و در قالب تشکیلات اجرایی زیر انجام می پذیرد:

الف-شورای مدیریت ارزیابی صلاحیت بالینی: شامل معاون آموزش تخصصی و فوق تخصصی دانشکده پزشکی و مدیران گروه های آموزشی می باشد که نقش اصلی این شورا تصمیم گیری در مورد جنبه های مختلف فرایند های ارزیابی دستیاران در دانشکده بر اساس مجموعه دستورالعمل های ابلاغی دبیرخانه است.

ب- دایره امتحانات (مرکز آزمون):

به پیشنهاد معاونت آموزشی یکی از اعضای هیئت علمی بالینی، انتخاب و به عنوان مسئول واحد آزمونها، وظایف زیر را به عهده دارد:

۱) برنامه ریزی و هماهنگی برای دریافت نمرات درون بخشی سالانه دستیاری از گروه آموزشی پیش از معرفی دستیاران به آزمون ارتقا و اعلام به معاونت آموزشی دانشکده.

۲) تهیه برنامه زمان بندی چگونگی برگزاری و اجرای آزمون ارتقا/گواهینامه با نظارت معاون آموزشی دانشکده.

۳) ایجاد هماهنگی های لازم بین معاونت آموزشی، گروه های آموزشی، دایره امتحانات و حراست، جهت برگزاری آزمون های ارتقا/گواهینامه سالانه دستیاری با نظارت معاون آموزشی.

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پزشکی

۴) برگزاری جلسات طراحی سوالات آزمون ارتقا/گواهینامه و تهیه و نظارت بر چاپ دفترچه آزمون و پاسخنامه ها.

۵) هماهنگی با ستاد مرکزی دانشگاه جهت تعیین و مهیا سازی محل برگزاری آزمون.

۶) نظارت بر برگزاری آزمون، جمع آوری و تصحیح نرم افزاری پاسخ نامه ها.

۷) رسیدگی به درخواست های دستیاران، اعتراضات و بررسی تخلفات احتمالی در آزمون ارتقا/گواهینامه براساس دستورالعمل ها و ضوابط آموزش دستیاری ابلاغی دبیرخانه.

۸) تهیه گزارشی تحلیلی (آماري و کیفی) و جامع از برگزاری آزمون های ارتقا/گواهینامه در سه مرحله پیش از برگزاری آزمون، برگزاری آزمون و پس از برگزاری آزمون و ارایه به معاونت آموزشی دانشکده .

۹) نظارت بر اجرای شیوه نامه جامع ارزیابی دستیاران .

اصول اجرایی فرایند ارزیابی دستیاران

۱- ضروری است به منظور اطلاع دستیاران تخصصی از چگونگی روند ارزیابی دستیاران، دستورالعمل ها و مجموعه مقررات و ضوابط دستیاری ابلاغی دبیرخانه در مورد چگونگی ارزیابی دستیاران و منابع مرجع آزمون ارتقا/ گواهینامه در ابتدای هر سال تحصیلی به صورت رسمی توسط معاونت آموزشی در اختیار گروه های آموزشی و دستیاران قرار داده شود.

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پزشکی

۲- همه گروه های آموزشی بالینی دانشکده لازم است بر اساس دستورالعمل ها و مجموعه مقررات و ضوابط دستیاری ابلاغی دبیرخانه برای آزمون هایی که بطور رسمی و درون گروهی برگزار می نمایند "دستورالعملی" مشخص شامل روش های ارزشیابی صلاحیت بالینی مورد استفاده (مبتنی بر صلاحیت های بالینی دوره ابلاغ شده از سوی وزارت متبوع/معاونت تخصصی دانشکده/هر نهاد مرتبط دیگر) و نحوه استفاده از هر یک از روش ها، بارم بندی روش های ارزیابی، زمان و نحوه ارایه بازخورد های تکوینی (Formative) و نحوه رسیدگی به اعتراضات دستیاران در مورد نتایج آزمون های درون بخشی پایانی (Summative) را تهیه نموده، در اختیار معاونت آموزشی تخصصی و فوق تخصصی قرار دهند.

لازم است گروه های آموزشی بالینی نتایج آزمون های درون بخشی را بر اساس جدول زمان بندی ای که در هر سال تحصیلی توسط دبیرخانه اعلام می شود، پیش از برگزاری آزمون ارتقا/گواهینامه به معاونت آموزش تخصصی و فوق تخصصی دانشکده پزشکی اعلام نمایند.

۳-معاونت آموزشی با همکاری مرکز آزمون دانشکده مسئول دریافت، نظارت و اعلام نمرات نهایی آزمون های درون گروهی و اعلام لیست نهایی دستیاران واجد شرایط شرکت در آزمون های ارتقا/گواهینامه به معاونت آموزشی دانشگاه و دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی است و آزمون های ارتقا/گواهینامه سالانه دستیاری را بر اساس دستورالعمل ها و مجموعه مقررات و ضوابط دستیاری ابلاغی دبیرخانه، برگزار می نماید.

۴-رسیدگی به اعتراضات آزمون ارتقا و گواهینامه بر اساس دستورالعمل ها و مجموعه مقررات و ضوابط دستیاری و طبق جدول زمانبندی ابلاغی از طرف دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی با هماهنگی و همکاری معاونت آموزشی و مرکز آزمون دانشکده تحقق می یابد.

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پزشکی

۵- تخلف دانشجویان در جلسات آزمون های درون گروهی یا آزمون های ارتقا/گواهینامه باید ضمن درج در صورت جلسه آزمون های مربوطه، بر اساس مجموعه مقررات و ضوابط دستیاری ابلاغی دبیرخانه رسیدگی شده، برطبق آئین نامه تخلفات آموزشی برای صدور رأی به کمیته انضباطی ارجاع می گردد.

۶- معاونت آموزشی مسئولیت اعلام نمرات نهایی نتایج آزمون ارتقا/گواهینامه به معاونت آموزشی دانشگاه و دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی بر عهده دارد.

۷- مسئول دفتر آزمونها پس از برگزاری آزمون های ارتقا/گواهینامه در هر سال موظف است تا تحلیل آماری آزمون را با همکاری کارشناسان آموزش پزشکی دفتر توسعه آموزش پزشکی دانشکده پزشکی، تهیه و به معاونت آموزشی دانشکده برای تأیید نهایی ارایه نماید و بازخورد و نتایج تحلیل آزمون در قالب جلسه ای رسمی و با حضور مدیران محترم گروه های بالینی به بحث گذاشته شده، در اختیار گروه های آموزشی قرار داده شود.

۱- دستورالعمل ارزیابان و مراقبان آزمون در دستورالعمل کلی آزمون لحاظ شده است.

۲- ساز و کار ارایه بازخورد به فراگیران شامل دادن بازخورد در حیطه نمرات آزمونهای کتبی، آزمونهای عملی و نگرشی از جمله اخلاق و تعهد حرفه ای است که قبل از آزمون ارتقا در قالب کارنامه عملکرد سالانه تحصیلی به فراگیران داده می شود. در این راستا کارپوشه الکترونیکی آنلاین برای تمامی گروه های آموزشی فراهم شده است تا بر اساس بخشهای مختلف ارزیابی صلاحیت بالینی دستیاران، امکان گزارش گیری و ارایه بازخورد در هر بازده زمانی مورد نظر گروه ممکن شود.

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پزشکی

- ۳- گروهها جهت اعلام ثبت نام در آزمون ها و اعلام نتایج آزمونها و دریافت اعتراضات از سامانه های مورد تأیید دانشگاه استفاده می نمایند.
- ۴- یکی از معیارهای رسمی پیشرفت تحصیلی دستیاران، موفقیت در آزمون ارتقا سالانه است که میزان دانش و بخشی از مهارتهای عملی و نگرشی دستیاران را منطبق با سال تحصیلی دستیاری و بر اساس کریکولوم های مصوب مورد سنجش قرار می دهد.
- ۵- دریافت و بررسی اعتراض به سوالات از طریق سامانه مورد تأیید دانشگاه انجام می پذیرد.
- ۶- عملکرد ضعیف دستیاران منجر به عدم معرفی یا عدم موفقیت در آزمون ارتقا-گواهینامه می شود. کلیه موارد درخصوص چگونگی ادامه تحصیل این دستیاران، بر اساس دستورالعمل های دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی می باشد.
- ۷- دستورالعملهای اجرائی آزمون، سالانه توسط دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی تهیه و به دانشگاه ها ابلاغ می گردد. (به پیوست موجود می باشد)
- ۸- بانک سوالات آزمون های ارتقا-گواهینامه در دبیرخانه آموزش پزشکی و تخصصی درحال شکل گیری است و با توجه به برنامه کشوری در خصوص این مهم، دانشکده پزشکی برنامه مستقلی ارائه نکرده است.
- ۹- گزارش سالانه ارزیابی دستیاران منتج از آزمون های درون بخشی، ارتقا، گواهینامه بعد از نهایی سازی به معاونت آموزشی دانشگاه ارائه می شود.

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پزشکی

روش های ارزیابی دستیاران تخصصی

۱- ارزیابی نظری درون بخشی: ارزیابی نظری به صورت آزمونهای نظری در طول هر سال تحصیلی دستیاری در گروه های آموزشی بالینی و توسط گروه ها انجام خواهد شد. برنامه سالیانه آزمونهای هر گروه می بایست بر اساس دستورالعمل از پیش تعیین شده، در ابتدای هر سال تحصیلی به اطلاع فراگیران رسانده شود.

۲- **ارزیابی بالینی درون بخشی:** متناسب با اهداف آموزشی و نوع توانمندی های مشخص شده در کوریکولوم های آموزشی هر یک از رشته های بالینی تخصصی، با استفاده از انواع آزمون های متناسب تعیین شده توسط هر گروه آموزشی بالینی صورت می گیرد و بازخورد به دستیاران ارائه می شود. ارزیابی بالینی باید با استفاده از انواع آزمونهای عملکردی از جمله OSCE, DOPS, mini CEX, MSF و پورت فولیوی آموزشی و ... بر حسب شرایط و بر اساس برنامه گروه آموزشی مربوطه انجام شود. طراحی ابزار ارزیابی هر یک از این روشها توسط گروه های آموزشی انجام میگردد.

۳- **ارزیابی اخلاق و تعهد حرفه ای:** بر اساس دستورالعمل ها و مجموعه مقررات و ضوابط دستیاری ابلاغی دبیرخانه، گروه های آموزشی بالینی موظف می باشند با همکاری و هماهنگی دفتر اخلاق و تعهد حرفه ای دانشگاه، گروه اخلاق پزشکی و دفتر آزمون های دانشکده با نظارت معاونت آموزشی دانشکده در قالب برنامه آموزشی " اخلاق و تعهد حرفه ای " از روش های ارزیابی روا و پایا در طول هر سال تحصیلی استفاده نموده، ضمن ارایه بازخوردهای تکوینی در طول سال تحصیلی دستیاری، در زمان اعلام نمرات درون بخشی پایانی، نمره کسب شده دستیاران را به معاونت آموزشی اعلام نمایند.

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پزشکی

۴- ارزیابی تراکمی نظری: آزمون کتبی ارتقا/گواهینامه سالیانه که برطبق دستورالعمل های ابلاغی دبیرخانه، به صورت آزمون های چند گزینه ای برگزار می شود.

تضمین کیفیت آزمون

الف- توانمندسازی اعضای هیات علمی: با استفاده از روشهای مختلفی مانند برگزاری جلسات توجیهی، توزیع راهنماها و دستورالعملهای مربوط به طراحی و اجرای آزمون، شرکت در جلسات آموزشی مانند کارگاههای طراحی آزمون.

ب- مرور توسط همگنان: در برگزاری آزمونهای کتبی و شفاهی (از جمله آسکی)، مرور و بررسی سؤالات طراحی شده توسط کمیته ای متشکل از اعضای هیات علمی با تجربه و متخصص در زمینه طراحی آزمون، منطبق با دستورالعمل های ابلاغی دبیرخانه آموزش پزشکی و تخصصی در گروههای آموزشی یا دانشکده (چک لیست میلن به منظور ارزیابی سؤالات چند گزینه ای)، هر سال براساس جدول زمانی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی تخصصی با نظارت و محوریت دانشکده پزشکی طی جلسات رسمی انجام می شود.

ج- تحلیل سؤالات آزمون:

با در نظر گرفتن چک لیست میلن و با همکاری دبیران آزمون، مدیر واحد آزمونهای معاونت و گروهی متشکل از کارشناسان آموزش پزشکی دانشکده، سؤالات تحلیل گردیده، نتایج در طی جلسه رسمی با حضور مدیران گروه های آموزشی و دبیران آزمون مورد بررسی قرار می گیرد و بازخورد با تمامی گروه ها و اعضای هیات ممیته ارتقا به صورت انفرادی نیز ارائه می گردد.

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پزشکی

د- تعیین سودمندی روشهای ارزیابی دانشجوی:

- روایی: با تایید هیات طراح آزمون و نظارت دبیرآزمون انجام می شود.
- پایایی: امکان بررسی پایایی در پیش از زمان برگزاری آزمون های رسمی وجود ندارد.
- تأثیر آموزشی: با توجه به نظارت دبیرخانه و معاونت مبنی بر الزام گروه ها به طراحی سوالات منطبق با بلوپرینت تایید شده هیات بورد، آزمون ها با هدف ارزیابی و تامین اهداف آموزشی رشته های تخصصی، صورت می گیرد.
- میزان پذیرش: منطبق با دستورالعمل های دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی انجام می شود.
- قابلیت اجرا: با توجه به زیرساختها و امکانات نرم افزاری وسخت افزاری امکان اجرا بر اساس دستورالعمل های دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی وجود دارد.
- د- اخلاق و تعهد حرفه ای: در تمام گروههای آموزشی ضمن ارایه آموزش به صورت تم طولی در طی سه سال از دوره دستیاری توسط مدرسان آموزش دیده، ارزشیابی تکوینی و تجمعی دستیاران در این حیطه بر اساس چک لیست های نهایی شده و منطبق با دستورالعمل های دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی انجام می شود.
- ه- اعضای کمیته آموزشی گروه ها حداقل دو بار در طول هر سال تحصیلی اقدام به ارزیابی دستیاران براساس چک لیست های مشخص و تأیید شده می نمایند که در مرتبه آخر جنبه تجمعی دارد. به دستیاران در قالب کارنامه عملکردی، فیدبک لازم داده می شود که شامل حیطه های نظری، عملی و نگرشی است.

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پزشکی

بازنگری شیوه نامه ارزیابی دستیاران تخصصی

زمان بازنگری شیوه نامه ارزیابی دستیاران تخصصی دانشکده پزشکی، ۲ سال بعد از تصویب شیوه نامه در شورای آموزشی

دانشگاه و ابلاغ توسط معاونت محترم آموزشی دانشگاه برای اجرا در دانشکده پزشکی می باشد.